

ПРЕС КЛИПИНГ

7. фебруар 2018.

НАСЛОВИ

КОНФЕКЦИЈА "БЕКО" ВЕЋ 15 ГОДИНА У СТЕЧАЈУ: Половина радника умрла чекајући сопствени новац (стр.3)

У трећем добу трећина нема ни за ципеле (стр.4)

Србија побољшала свој рејтинг, али у једној области има ОЗБИЉНЕ НЕДОСТАТКЕ (стр.5)

НОВКАБЕЛ НА ПРЕКРЕТНИЦИ Производни радници хоће отпремнине (стр.6)

СОЦИЈАЛНА ПЕНЗИЈА У Србији 250.000 старих без прихода (стр.7)

Ћилас: Ако нешто не променимо ГСП ће се угасити (стр.8)

Победа синдиката: Немци изборили све - и веће плате и краћи рад (стр.9)

КОНФЕКЦИЈА "БЕКО" ВЕЋ 15 ГОДИНА У СТЕЧАЈУ: Половина радника умрла чекајући сопствени новац

Пише: С. БУЛАТОВИЋ

Београдска конфекција пуних 15 година у стечају, иако су повериоци намирени још 2009. године. На рачуну 29 милиона евра, чекају се три спора

БИВШИ радници Београдске конфекције, познатог "Бека", у понедељак 12. фебруара обележиће пуних 15 година стечаја своје некадашње фирме. Окупиће се пред зградом Владе Србије како би подсетили надлежне да 4.500 акционара, односно њихових наследника, још чекају свој новац. У 16. годину улазе, баш као и неколико претходних пута, уверени да ће она означити коначан расплет. Стечајни управник Михајло Коруга верује да има изгледа да се ове године одржи и завршно рочиште.

"Беко" је своје повериоце исплатио још 2009. године. На рачуну има орочених 29 милиона евра и још непродате имовине. Од окончања стечаја га, међутим, деле вишегодишње парнице.

- Воде се укупно четири спора - објашњава Златко Кунштек, председник удружења УВА "Беко".

- Од тога је "Беко" тужен у три случаја. У случају у коме нас тужи Министарство одбране, ми смо очекивали да ће 22. јануара бити коначно рочиште. Судија је, међутим, тражио додатна документа, тако да је ново, а ми се надамо и коначно рочиште заказано за 1. март. Још два спора водимо пред Врховним касационим судом, и оба би требало да добијемо, а и назире им се крај. У четвртном спору "Беко" тужи, тако да он није битан за стечај. Од 4.535 радника, половина је чекајући свој новац преминула.

Поред Министарства одбране, "Беко" се спори са бившим купцем, грчком "Ламбдом". У оба случаја је пресуђено у корист "Бека", али је један у поступку жалбе, а други преиспитивања. Споре се и са једном фирмом из Босне и Херцегодине.

- Очекујемо правоснажну пресуду у спору с Министарством одбране и верујем да би она могла да буде донета до краја априла - каже Михајло Коруга. - Та пресуда је кључна за даљи ток. Ми не можемо да прејудицирамо каква ће одлука бити, али би ускоро могли да се стекну услови за заказивање завршног рочишта. Имамо још два спора и у току су ревизије. И када се стекну услови, треба имати на уму да је реч о 4.500 акционара и да ће заказивање и одржавање завршног рочишта трајати сигурно од месец и по до два месеца.

УМОРНИ ОД ОДЛАГАЊА

МАЊИНСКИ акционари "Бека" уморни су од чекања. Покушали су да расплет убрзају протестима, шетњама...

- Не могу више да чекам - искрена је Рада Грковић. - Имам 80 година, не могу више ни да шетам, ни да идем на Калемегдан, нити пред Владу Србије. Мислили смо да ће сад у јануару да се оконча спор, али је агонија настављена. У тој фабрици сам радила 35 година, од своје 15. године. А старост ми прође у чекању свог новца.

У трећем добу трећина нема ни за ципеле

В. ЦРЊАНСКИ СПАСОЈЕВИЋ

Истраживање Црвеног крста и организације "ХуманаС" показало да старији у Србији живе тешко. Највише се жале на примања и здравствену заштиту

ТРЕЋИНА старих у Србији, посебно жена старијих од 65 година, нема два пара обуће и нема новца да обнови изношену гардеробу, показало је истраживање Црвеног крста и мрежа организација цивилног друштва "ХуманаС" о положају и социјалној укључености старих. Упркос томе, од свих категорија становништва, пензионери су у најмањем ризику од сиромаштва управо због редовних пензија.

Озбиљан проблем има осам одсто старих мушкараца и 17 одсто жена, који не примају ниједну врсту пензије. Такође, жене, како је показало истраживање, имају бар за 20 одсто нижа примања од мушкараца и често не могу да задовоље базичне потребе. Процент старих који и даље раде није занемарљив - у питању је 9,6 одсто жена и 19,5 одсто мушкараца између 65 и 74, као и 3,4 одсто жена и 9,3 одсто мушкараца старијих од 75 година! Више од две трећине њих активни су пољопривредници.

Занимљиво је и да старе жене чешће своје здравствено стање оцењују као лоше у односу на старе мушкарце, а и једни и други осећају се далеко болеснијим него њихови вршњаци у ЕУ.

Пре две године популација од "65 плус" чинила је 19 одсто нације, од којих је само 15 одсто било запослено. До 2041. она ће бити далеко већа, посебно удео старијих жена. Очекује се чак да број старијих од 80 буде дупло већи него данас. Подаци показују да становништво у нашој земљи спада међу најстарије на планети, са прогнозом даљег интензивног старења услед ниског наталитета, фертилитета и миграција млађих. Зато је, констатовали су представници Црвеног крста, неопходно генерално побољшање положаја старих.

Истраживање је, такође, показало да је потребно унапредити приступ здравственим услугама и проширити капацитете лечења и неге старијих у кућним условима. Добар пример унапређења здравствених услуга је увођење електронских рецепата. Занимљиво је да је 3,3 одсто старих изјавило да су им одласци код лекара скупи и да зато не иду, док један број тврди да не може да дође до здравствене заштите због предугачких листа чекања.

Две трећине старих у Србији живи без млађих укућана, па је зато важно, према речима социолога др Марије Бабовић, да имају социјалну подршку. Посебно важан аспект старења је и обезбеђивање финансијске сигурности у старости. Старије особе чине 15 одсто корисника социјалне заштите, а најчешћа услуга на коју су упућени јесте помоћ у кући.

Велики разлог искључености старих је и непознавање информационих технологија, због чега нпр. не могу електронски да закажу вађење личних докумената. Само 17 одсто домаћег становништва старог 65 и више година користи компјутер, што је знатно ниже него у ЕУ, где је овај проценат чак 52 одсто.

ЕВРОПЉАНИ СЕ ЧЕШЋЕ ВИЂАЈУ

ОВО истраживање срушило је и наше предрасуде о породичној блискости балканских народа, у односу на "остале Европљане". Наиме, више од 50 одсто старих на Западу виђа чланове своје породице бар једном недељно, док је код нас овај проценат знатно нижи - 40 одсто. Интересантно је и да жене далеко више времена проведу у бризи о укућанима од мушкараца, посебно старије жене.

Србија побољшала свој рејтинг, али у једној области има ОЗБИЉНЕ НЕДОСТАТКЕ

Пише: Данијела Нишавић

Србија се налази у групи земаља са умереним ризиком пословања и стабилним рејтингом, наводи се у јануарском извештају, рејтинг агенције "Дан и Бредстрит".

Истој групи у региону припадају и Хрватска, Бугарска, Мађарска, Македонија, Албанија и Румунија. Бољи рејтинг има Словенија која је окарактерисана као земља благог ризика. Нижи рејтинг од Србије у регији има Босна и Херцеговина као земља веома високог ризика.

Трговина и пословно окружење

Подаци затрећег квартала 2017. године показују да су директне стране инвестиције у Србији повећане за импресивних 12,9 одсто на годишњем нивоу, што имплицира укупни прилив у 2017. години од 2,1 милијарде евра што је око 40 одсто укупних директних страних инвестиција у региону западног Балкана прошле године.

Снажан раст инвестиција резултат је два главна фактора. Први је јачање европске економије што је оснажило поверење инвеститора и покренуло експанзију инвестиција на периферији Европске уније, нарочито у производњу.

Други разлог јесу напори које је садашња власт уложила у привлачење директних страних инвестиција помоћу промотивних активности, реформе комерцијалног окружења и инвестиционих пакета прилагођених за велике стране компаније - каже се у извештају.

Брзина издавања грађевинских дозвола оцењена како највећи напредак

Озбиљан недостатак - прикуљчак за струју

Унапређење комерцијалног окружење у Србији је настављено. Према извештају Светске банке о пословању за 2018. годину (Доинг Бусинес 2018 репорт), Србија сада има треће најбоље комерцијално окружење на Балкану (после Македоније и Косова) и налази се на 43. месту на свету, што је напредак у односу на 47. место пре годину дана и 91. место пре три године.

Области у којима је Србија остварила најбоље резултате су издавање грађевинских дозвола (10. место на свету) на основу ниских трошкова и малог учешћа бирократије; и прекогранична трговина (23. место) на основу ниских трошкова увоза и извоза контејнера. Такође, напредак је остварен код следећа три индикатора: покретање фирме, пријава имовине и извршење уговора, будући да су процедуре постале јефтиније, брже или и једно и друго.

У овом контексту, једина област где постоје озбиљни недостаци јесте добијање прикључка за електричну енергију (96. место), јер је то напоран процес који траје четири месеца и кошта око 12,500 долара.

Дугорочни економски изгледи

Радови на брзој прути која повезује Београд и Будимпешту су коначно отпочели на деоници дужине 34,5 километара између Београда и Старе Пазове. Радове финансира кинеска Ехим банка а изводе две кинеске компаније под покровитељством кинеске Владе као део иницијативе "Појас и пут". Крајњи циљ је успостављање брзе пруге између луке Пиреј у Грчкој, која је у власништву "Цхина Оцеан Схиппинг Цомпану", и тржишта западне Европе којом ће кинески извозници моћи да превозе своју робу.

Срећом, Србија ће моћи да користи ову пругу по њеном завршетку 2023. године за извоз својих производа и поред повећане производње добара кинеских компанија које су успоставиле своје пословање у земљи, указују у извештају.

Пријем Србије у чланство СТО тапка у месту

Међутим, министар трговине признао је да пријава Србије за чланство у СТО (WTO) тапка у месту, чинећи је једном од само три државе у Европи (поред БиХ и Белорусије) које нису чланови ове организације.

Препрека за чланство је домаћи закон који забрањује увоз ГМО а чијем се укидању јавност противи. Као резултат тога, извозници ван држава Европске уније (са којима Србија има уговор о слободној трговини) суочавају се са просечном царинском стопама од 6,3 одсто на продату робу. Влада је сигурна да може да одржи ефективну забрану повлачењем закона и увођењем нових правила која ће забранити увоз ГМО али остаје да се види да ли ће то добити одобрење парламента и јавности.

НОВКАБЕЛ НА ПРЕКРЕТНИЦИ Производни радници хоће отпремнине

Пише: З. Делић

НОВИ САД: У јединој преосталој компанији из металског комплекса у Новом Саду, „Новкабелу”, у току је пријављивање радника за исплату отпремнина и одлазак из фирме. По свој прилици, фабрика је на великој прекретници.

– Након сугестија менаџмента, сви производни радници пријавили су се за отпремнине, две стотине евра, прерачунатих у динаре, по години стажа – каже председник Синдиката „Спас” у фабрици Драгослав Лакић.

Међутим, директор Зоран Станојевић то демантује, наводећи да је до сада пријављен 51 радник, и да има право да задржи сваког за кога процени да је потребан.

Дуг од 50 милиона евра највећи проблем

– Од 1. јануара ове године у фабрици је у примени Унапред припремљен план реорганизације предузећа – УППР који је усвојио Привредни суд у Новом Саду и треба да се примењује у наредних пет година – каже директор, и наводи да је УППР био највише потребан због огромних дугова, који су изнад 50 милиона евра. – Планом реорганизације предузећа је предвиђено да на платном списку, уместо садашњих 296 запослених, буде између 170 и 200 радника. Фабрика каблова највише је дужна компанији „Ист поинт”, која је својевремено била власница „Новкабела” – више од 40 милиона евра. Сада је „Новкабел”, после неуспеле власничке трансформације, поново у поседу државе, која треба да одлучи шта ће бити са фабриком. Да ли је држава заинтересована за то да прода „Новкабел”, чије се хале простиру на 50 хектара и налазе се на свега неколико километара од центра Новог Сада, Станојевић не може са сигурношћу да потврди, али каже да су и до њега стигле приче о томе да се као купци „Новкабела” спомињу неки познати домаћи инвеститори.

Запослене, окупљене у више синдикалних организација, интересује да ли ће бити јавног позива за продају имовине, или ће власник „Новкабела” постати онај ко преузме дугове фабрике, и како ће се примењивати УППР уколико се производња угаси.

Програм неопходан

– „Новкабелу” треба између четири и пет милиона евра за обрт и исто толико новца за инвестиције – каже директор Станојевић. – То није мало новца када се зна да су обавезе „Новкабела” велике, па је управо због тога програм технолошког вишка потребан.

„Новкабел” је, иначе, једини преостао из металског комплекса у граду после транзиције, где је било бар некакве производње, премда је фабрика јединствена и у односу на друге у Индустијској зони јер су све одреда одавно завршиле у стечају, а имовина им распродата. Зато је поновни позив менаџмента „Новкабела” упућен запосленима да се пријаве за социјални програм изазвао позорност међу радницима и питање ко ће остати да ради у „Новкабелу” када су оптички каблови тражена роба, а „Новкабел” има купце на руском тржишту и у ЕУ.

СОЦИЈАЛНА ПЕНЗИЈА У Србији 250.000 старих без прихода

Пише: Љубинка Малешевић

Одлука Македоније да од 2020. уведе државне социјалне пензије за све жене старије од 62 године и мушкарце од 64, под условом да су последњих 20 година живели у тој држави, отворила је питање да ли је та врста социјалне помоћи у Србији онима који никад нису радили могућа и како би се могли обезбедити новци за то.

Значило би то да социјалну пензију добијају они који нису остварили право на пензију по основу осигурања, односно радног стажа. Процењује се да тренутно у Србији има око 250.000 старих који немају пензију и 18.000 домаћинстава без прихода оба члана. Стручњаци су сложни у томе да то није немогућа мисија за државу као што је Србије, али и да тај новац не треба да се обезбеђује из Фонда ПИО, већ из државног буџета. Напомињу да Фонд иовако сваког месеца добија дотације из буџета да би исплата пензија била редовна јер новац који запослени уплаћују за пензијске доприносе није довољан за исплату примања више од 1,7 милиона пензионера.

Наиме, већ сада је јасно да су државне пензије оних који су радом, дакле уплатом пензијских доприноса, дошли до њих мале за пристојан живот. Но, и поред тога што су мале, оне су за државу веома скупе и предстоји решавање проблема одрживости пензијског фонда јер је свима постало јасно да су реформе неопходне да би исплате у будућим годинама биле сигурне. Систем државних пензија заснива се на принципу међугенерациске солидарности, односно активни осигураници издвајају доприносе од плата да би се од тако прикупљеног новца исплаћивале пензије. Пошто је број запослених тек нешто већи од броја пензионера, цео пензијски систем је угрожен. Потребно је да буде од три до три и по пута више запослених од пензионера да би пензиони систем био одржив, а то је данас немогуће када је само 1,3 пута више радника од оних који примају пензије. Ни у будућности ситуација неће бити знатно боља јер је у Србији све мање радно способног становништва пошто се рађа све мање деце, а део радно способних одлази на рад у иностранство.

О потреби да се уведе социјална пензија за становништво које је остарило, а никада није било у радном односу, прича се већ годинама и увек је одговор био да нема новца за то. Држава јесте свесна проблема с којим се стари који никада нису радили сусрећу, али кроз социјалну помоћ настоји да им ублажи муку. У Министарству рада, запошљавања, борацке и социјалне политике напомињу да, чак и када би се држава определила за то да свим грађанима старијим од 65 година који су у стању социјалне потребе, исплаћује редовно новчана давања, то не би била пензија из социјалног осигурања. Наиме, такво новчано давање представљало би меру социјалне заштите па самим тим не би требало да се зове пензијом. Подсећају на то да иначе у

оквиру нашег система социјалне заштите постоји могућност материјалног обезбеђења породице, којом су обухваћени и старији од 65 година уколико су без икаквих примања. Махом су то лица која нису обезбедила пензију кроз систем осигурања. Дакле, и сада постоје старији од 65 година који никада нису радили, а примају социјалну помоћ од државе. Додуше, та социјална помоћ се не зове социјалном пензијом, али је у ствари исто оно што ће старији Македонци добијати за две године. Да ли је та мера довољна за заштиту старијих лица, треба да буде предмет анализе и уколико се покаже да су неопходне додатне мере социјалне заштите, требало би их планирати у складу с економским могућностима буџета, додају у Министарству рада.

Проблем ће бити и већи

Од 250.000 људи у Србији са 65 и више година који не примају пензију највише је жена. Надежда Сатарић из Удружења грађана „Снага пријатељства Амати” упозорава на то да ће тај проблем бити још израженији у годинама које долазе јер је последње две деценије све мање радно способних људи у пензијском систему.

– Многи раде у сивој економији, велика је незапосленост, а и када су запослени, приватни послодавци прибегавају пријављивању радника на најнижу основицу или им плаћају на руке и без пријаве Фонду ПИО – истакла је Надежда Сатарић.

По оцени професорке Гордане Матковић, некадашње министарке рада и социјалне политике, издаци за социјалне пензије које би се додељивали само онима који су без прихода, нису велики.

– Постоје две врсте пензија – једна по основу осигурања и друга коју могу остварити и они који нису уплаћивали доприносе – оценила је Гордана Матковић. – Оне се плаћају из буџета и обично су ниже од пензија које се остварују по основу доприноса. Те друге обично називају социјалним пензијама и додељују се или само сиромашнима, уз проверу материјалног стања, или свима који су старији од неке старосне граднице.

Додаје да чак и они који остварују право на пензију по основу осигурања, дакле који су уплаћивали доприносе током радног века, а сиромашни су, могу остварити право на социјалну помоћ.

Ђилас: Ако нешто не променимо ГСП ће се угасити

ИЗВОР: БЕТА

Београд -- Кандидат за градоначелника Београда листе "Београд одлучује, људи побеђују" Драган Ђилас изјавио да ће се ГСП угасити ако се нешто не промени.

"Проблем је што се не улаже у аутобусе. Проблем је што кад ми купимо 'Соларис' аутобусе онда смо издајници, а када 'Ласта' купи турске аутобусе онда кажу - тако треба", казао је Ђилас у разговору с председником Синдиката "Слога" ГСП-а Небојшом Алексићем на аутобуској станици Зелени венац.

"Све у свему, ГСП се гаси, и ако нешто не променимо 4. марта, он ће се и дефинитивно угасити", додао је он.

Ђилас је подсетио да су га док је био градоначелник, нападали зато што купује "Соларис"

аутобусе, јер нису домаће производње, иако је у његовом петогодишњем мандату купљено 157 "Икарбус" аутобуса, док је актуелна градска власт за четири годне купила 90 аутобуса истог произвођача.

У разговору Небојша Алексић је скренуо пажњу на тежак положај радника ГСП-а, истичући да "актуелни генерални директор ГСП троши на репрезентацију и по 35.000 евра, док се предузеће распада".

"Просечна плата радника је 350 евра, а у време мандата градоначелника Ђиласа плата је била 600 - 650, са додацима и до 850 евра. Нема ко да ради, нема мајстора, немају униформе, немају делове, немају алате. Значи, ГСП се распада", рекао је Алексић, пише у саопштењу.

Победа синдиката: Немци изборили све - и веће плате и краћи рад

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Берлин -- Највећи синдикат индустријских радника у Немачкој, ИГ Метал, постигао је договор с послодавцима о платама и радном времену.

Тиме је окончан спор који је довео до низа 24-часовних протеста прошле седмице.

Синдикат ИГ Метал и послодавци у југозападној држави Баден-Виртемберг, једном од немачких индустријских центара, договорили су се рано јутрос о повећању плата од 4,3 одсто почев од 1. априла, преноси агенција АП.

Договори постигнут у једном региону обично се примењују у целој земљи и важе за свих око 3,9 милиона индустријских радника.

Договор такође обухвата могућност флексибилног радног времена, што значи да ће запослени добити право да смање свој фонд недељних радних сати на 28 часова у трајању до две године, што је био један од захтева синдиката, док ће послодавци моћи већем броју радника него раније да уведу дуже радно време од 40-часовне недеље.

Споразум ће важити до марта 2020. године, додаје америчка новинска агенција.

Немачки синдикалци у прошле недеље организовали целодневне штрајкове у многим фабрикама захтевајући повећање плата од 8,0 одсто током 27 месеци за 3,9 милиона металаца и инжењерских радника у највећој европској економији, наводећи као аргумент најбржи раст немачке економије у шест година и рекордно ниску незапосленост.

Такође су тражи да радници који морају да се старају о деци или старијим сродницима добију право на скраћење радног времена са 35 на 28 часова недељно, с тим да после две године могу да се врате на пуно радно време.

То је била прва велика акција ИГ Метала за смањење радних сати од 1984. године када су радници организовали седмонедељне штрајкове како би добили скраћење недељног броја радних сати са 40 на 35 часова.

Послодавци су током преговора нудили повећање плата од 6,8 одсто, али су одбијали захтев за краћим радним временом, осим ако им не буде омогућено да повећају радно време када је то потребно. Такође су одбацили идеју да би требало да дају извесну надокнаду плате радницима који буду користили скраћено радно време.